

Tandheelkundestudenten en onderzoek

Tandheelkundestudenten zijn tijdens hun studie zowel passief als actief betrokken bij het uitvoeren van onderzoek. Voor sommigen begint een actieve bijdrage aan de wetenschap zelfs al voor de feitelijke aanvang van de studie. Zo word ik zelf elk jaar benaderd door een aantal scholieren voor hulp bij hun profielwerkstuk voor het middelbaar onderwijs. In 2 gevallen was het profielwerkstuk van dusdanige kwaliteit dat de verzamelde onderzoeksgegevens konden worden verwerkt in een wetenschappelijke publicatie. Beide profielwerkstukken werden overigens gemaakt door scholieren die zich hiermee hoopten te kwalificeren voor de decentrale selectie voor de studie tandheelkunde. De desbetreffende scholieren speelden vervolgens zelf een passieve rol bij onderzoek, namelijk toen het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA) onderzocht of decentraal geselecteerde scholieren qua studieprestaties verschilden van degenen die via de centrale loting waren geplaatst.

Degenen die zo gelukkig zijn te worden toegelaten tot de studie tandheelkunde leveren de eerste 2 studie jaren meestal slechts een passieve bijdrage aan het onderzoek. Zo worden bij het ACTA de

prestaties van studenten op de Simodont®, een virtuele simulator voor het oefenen van preparaties, onderzocht en vergelijkt studenten tijdens een speekselspracticum verschillende stimuli voor speekselsecretie.

Voor de meeste studenten begint een echte actieve bijdrage aan onderzoek in het derde jaar van de bachelorfase. In dat studiejaar moet iedere student een intensieve, maandenlange onderzoeksstage verrichten. De studenten participeren meestal in tweetallen, maar soms ook alleen, in het lopende onderzoeksprogramma van een door hen gekozen afdeling. Aan het einde van deze periode moeten zij een scriptie over hun onderzoek schrijven. Deze bachelor onderzoekstages worden aangemoedigd door het *Nederlands Tandartsenblad*, dat jaarlijks een scriptieprijs uitlooft voor het beste onderzoek. Ik ben er best wel trots op dat elk jaar ACTA-studenten tot de prijswinnaars behoren.

Met de invoering van de nieuwe 3-jarige masterfase dienen tandheelkundestudenten tijdens de masterfase een tweede actieve wetenschappelijke stage te voltooien. Deze stage dient individueel te worden ingevuld en omvat bij het ACTA in principe 32 weken, gemiddeld 2 dagen per week. Dit betekent dat in de toekomst alle studenten tijdens hun studie 2 actieve bijdragen aan het verrichten van onderzoek hebben afgerond. Overigens mag het belang van de bijdrage die studenten door middel van deze onderzoeksstages aan de wetenschappelijke productie in Nederland leveren absoluut niet worden onderschat. Als ik naar mijn eigen publicatielijst kijk, blijkt dat studenten, omdat zij een substantiële bijdrage hebben geleverd, bij de helft van de publicaties als mede-auteur staan vermeld. Ervan uitgaande dat dit in min of meer dezelfde mate ook voor collega-onderzoekers geldt, mag men dus gerust veronderstellen dat mede dankzij Nederlandse tandheelkundestudenten enkele tientallen wetenschappelijke publicaties per jaar tot stand komen.

Het is daarom buitengewoon spijtig

dat op het moment dat iemand de studie tandheelkunde voltooit dit meestal tegelijkertijd het einde betekent van diens actieve bijdrage aan onderzoek. Een deel van de afgestudeerden blijft nog wel een passieve bijdrage aan onderzoek leveren door het invullen van vragenlijsten. Tandartsen zijn er echter helaas zelden voor te porren om, zelfs in deeltijd, actief onderzoek op te zetten en uit te voeren. Dat is buitengewoon spijtig want voor het verrichten van goed en zinvol onderzoek is het essentieel dat zorgverleners en basiswetenschappers samen onderzoek verrichten, en ieder vanuit zijn eigen achtergrond en expertise daaraan een bijdrage levert.

In het in april 2012 verschenen rapport van de Gezondheidsraad, dat ook al in het redactioneel van het juli/augustusnummer aan de orde kwam, wordt geconcludeerd dat er meer onderzoek naar de mondgezondheid van verschillende bevolkingsgroepen noodzakelijk is. Ook onderzoek naar de effectiviteit van tandheelkundige verrichtingen is op dit moment nog schaars. Om dit soort onderzoeken in de toekomst te kunnen uitvoeren, is instroom van nieuwe, jonge tandarts-onderzoekers die daarbij een actieve rol willen spelen essentieel. Daarom zouden veel meer tandartsen de actieve rol die zij als student bij het onderzoek spelen, na hun afstuderen moeten continueren.